

Aan de minister van Klimaat en Groene Groei
Mevrouw drs. S. van Veldhoven-van der Meer
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/ATR4621/2026-U125

Uw referentie

Datum

15 juli 2026

Onderwerp

Subsidiemodule Onderzoek Energiehubs

Geachte mevrouw Van Veldhoven-van der Meer,

Op 17 juni 2026 is de Subsidiemodule Onderzoek Energiehubs aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd. Er is voor dit voorstel ook een internetconsultatie van start gegaan. De reactietermijn eindigt op 28 juli 2026.

Context,

Ondernemingen beschikken door toenemende druk op het elektriciteitsnet niet altijd tijdig over voldoende transportcapaciteit voor vestiging, uitbreiding of verduurzaming. Het wegnemen van netcongestie door uitbreiding van het net veel tijd vergt. Daarom is het noodzakelijk om naast netverzwaring ook in te zetten op een efficiënter gebruik van de bestaande capaciteit. Hiervoor wil het ministerie energiehubs stimuleren, waarin bedrijven en instellingen lokaal samenwerken en hun elektriciteitsvraag, -aanbod, opslag en eventuele conversie op elkaar afstemmen.

Inhoud van het voorstel

Op dit moment is het nog onzeker of samenwerking tussen bedrijven en instellingen technisch, financieel, juridisch en organisatorisch haalbaar is, om netcongestie lokaal op te lossen. Ook ontbreekt bij bedrijven regelmatig het benodigde inzicht in collectieve gebruiksprofielen, beschikbare flexibiliteit en mogelijke maatregelenpakketten. De subsidiemodule onderzoek energiehubs ondersteunt daarom het uitvoeren van een verkennende scan en een verdiepende studie, zodat bedrijven en instellingen onderbouwd kunnen beoordelen of vorming of uitbreiding van een energiehub kansrijk is. De regeling voorziet in een landelijke voorziening voor ondersteuning van energiehub-initiatieven. Eerdere provinciale ondersteuning kan vanaf 2026 niet meer op dezelfde wijze worden ingericht, terwijl de behoefte aan ondersteuning in de praktijk blijft bestaan. Met deze landelijke subsidiemodule wordt beoogd dat initiatieven in heel

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

Nederland toegang krijgen tot ondersteuning in de onderzoeks- en ontwerpfase. Daarmee draagt de regeling bij aan het Stimuleringsprogramma Energiehubs en aan de bredere beleidsdoelstelling om de beschikbare netcapaciteit beter te benutten.

De subsidiemodule ondersteunt uitsluitend de onderzoeksfase van energiehubs en niet de daadwerkelijke realisatie of exploitatie daarvan. Voor een verkennende scan geldt een vast subsidiebedrag van € 5.000,- voor initiatieven tot en met vijf ondernemingen en € 8.500,- voor initiatieven met zes of meer bedrijven of instellingen. Deze scan is gericht op het in kaart brengen van het collectieve gebruiksprofiel, de toekomstige energiebehoefte en het verkennen van ten minste drie mogelijke maatregelenpakketten.

Voor een verdiepende studie naar de vorming van een nieuwe energiehub bedraagt de subsidie 70% van de subsidiabele kosten, met een minimum van € 25.000,- en een maximum van € 35.000,-. Voor een studie naar uitbreiding van een bestaande energiehub bedraagt de subsidie 40% van de subsidiabele kosten, met een minimum van € 25.000,- en een maximum van € 32.000,-. De studie ziet op de uitwerking van het organisatorische, technische, financiële en juridische ontwerp van de energiehub.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Nut en noodzaak zijn in de toelichting uitgewerkt, vooral waar het gaat om het beleidsprobleem en de keuze om ondersteuning te richten op de onderzoeksfase. De regeling koppelt de noodzaak direct aan netcongestie: ondernemingen kunnen zich daardoor moeilijker vestigen, uitbreiden of verduurzamen, terwijl uitbreiding van het net niet op korte termijn voldoende oplossing biedt. Ook wordt uitgelegd waarom energiehubs een relevante oplossingsrichting zijn. Daarmee is de maatschappelijke aanleiding herkenbaar en beleidsmatig goed navolgbaar.

De noodzaak van juist deze subsidiemodule wordt eveneens toegelicht. De regeling richt zich op de vroege fase waarin bedrijven nog moeten onderzoeken of samenwerking in een energiehub technisch, financieel, juridisch en organisatorisch haalbaar is. Die fase wordt gekenmerkt door onzekerheid. Het is niet duidelijk of bedrijven en instellingen het energiegebruik op elkaar kunnen aansluiten of er genoeg flexibiliteit beschikbaar is om de businesscase te sluiten. De toelichting maakt daarmee aannemelijk dat zonder ondersteuning kansrijke initiatieven mogelijk niet van de grond komen. Ook wordt gewezen op het wegvallen van eerdere provinciale subsidiemogelijkheden en de behoefte aan landelijke ondersteuning.

Tegelijkertijd is de onderbouwing van nut en noodzaak vooral kwalitatief. De regeling beschrijft overtuigend waarom ondersteuning wenselijk kan zijn, maar werkt beperkt kwantitatief uit hoe groot het probleem precies is voor de beoogde doelgroep, hoeveel initiatieven zonder subsidie

niet zouden starten, en in welke mate de subsidie daadwerkelijk bijdraagt aan minder netcongestie of snellere totstandkoming van energiehubs. De toelichting noemt het doel van 500 energiehubs in 2030, maar de bijdrage van deze specifieke subsidiemodule aan dat doel wordt niet concreet gekwantificeerd. Daardoor is de beleidsmatige redenering aanwezig, maar de empirische onderbouwing van de proportionaliteit en verwachte effectiviteit blijft beperkt.

1.1 Het college adviseert inzichtelijk te maken in hoeverre deze subsidie bijdraagt aan het doel om in 2030 500 energiehubs te realiseren.

2. Minder belastende alternatieven

In de toelichting is aandacht besteed aan het beperken van de administratieve lasten voor aanvragers. Zo wordt voor intentieverklaringen en onderliggende bewijsstukken deels gewerkt met verklaringen, checklists en steekproefsgewijze controle. Ook kan een gecombineerde aanvraag voor scan en studie in één aanvraagmoment worden ingediend en wordt de subsidie voor de scan direct vastgesteld. Daarmee zijn binnen de gekozen subsidiemodule enkele lastenbeperkende uitvoeringskeuzes gemaakt. De toelichting bevat echter geen brede of systematische afweging van minder belastende alternatieven voor het gekozen instrument.

Het college heeft geen opmerkingen aangaande minder belastende alternatieven.

3. Werkbaarheid

In de toelichting is aandacht besteed aan de werkbaarheid van de regeling. De doelgroep, subsidiabele activiteiten, aanvraagvereisten en verplichtingen zijn relatief concreet uitgewerkt. Ook zijn enkele uitvoeringskeuzes gemaakt die de toepassing moeten vereenvoudigen, zoals vaste subsidiebedragen voor de scan, elektronische indiening via RVO, steekproefsgewijze controle van achterliggende documenten en de mogelijkheid om scan en studie in één aanvraagmoment te combineren. Daarnaast is de regeling afgestemd met partijen uit de praktijk, waaronder netbeheerders, medeoverheden, regionale ontwikkelingsmaatschappijen en provincies.

De werkbaarheid van de regeling kan worden verbeterd door duidelijker te maken hoe aanvragers aan de benodigde informatie kunnen komen. De regeling vraagt onder meer om inzicht in de lokale netinfrastructuur, het collectieve gebruiksprofiel, de toekomstige energiebehoefte en mogelijke maatregelenpakketten. Voor veel ondernemingen, zeker in de vroege verkenningfase, is dit geen informatie die zonder meer beschikbaar is. Een alternatief is daarom om de benodigde informatie zoveel mogelijk via gestandaardiseerde formats, bestaande gegevensbronnen en ondersteunende partijen beschikbaar te stellen.

Voor de nettechnische informatie kan worden gedacht aan een uniform format dat door netbeheerders wordt ingevuld, bijvoorbeeld over het station, de ring en relevante lokale netbeperkingen. Daarmee wordt voorkomen dat iedere aanvrager afzonderlijk moet achterhalen welke informatie nodig is en in welke vorm deze moet worden aangeleverd.

3.1 Het college adviseert om niet alle informatie als harde aanvraagvoorwaarde te stellen, maar te werken met een gefaseerde informatievoorziening, waarbij aanvragers bij de aanvraag allen de basisinformatie aanleveren die nodig is om de doelgroep en de kansrijkheid van het initiatief vast te stellen.

4. Gevolgen regeldruk

De regeling leidt tot regeldruk voor bedrijven en instellingen die subsidie aanvragen. Deze regeldruk bestaat vooral uit administratieve lasten voor het indienen van de aanvraag, het verzamelen en aanleveren van bewijsstukken, het voldoen aan informatieverplichtingen en — bij subsidies vanaf € 25.000,- — het afleggen van eindverantwoording ten behoeve van de subsidievaststelling. Voor aanvragen onder € 25.000,-, zoals de scan, geldt geen afzonderlijke eindverantwoording, omdat de subsidie ambtshalve wordt vastgesteld. Hiermee sluit de regeling aan bij het Uniform Subsidiekader.

De toelichting benoemt verschillende keuzes om de regeldruk te beperken. Zo hoeft bij intentieverklaringen alleen te worden verklaard dat deze door alle betrokken ondernemingen zijn ondertekend en worden achterliggende documenten alleen steekproefsgewijs opgevraagd. Ook wordt voor inzicht in de energiehuishouding gewerkt met een checklist. Daarnaast kan een gecombineerde aanvraag voor scan en studie in één aanvraagmoment worden ingediend, waardoor basisgegevens en documenten niet dubbel hoeven te worden aangeleverd.

De toelichting brengt de administratieve lasten van de subsidiemodule kwantitatief in beeld. De totale regeldruk wordt geraamd op € 49.200,-. Bij een beoogd subsidieplafond van € 1 miljoen komt dit neer op 4,92% van het beschikbare subsidiebudget.

Het college heeft verder geen opmerkingen bij de regeldrukberekening.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Indienen / vaststellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris